

XIV. évf. 1. szám
2024. január

Komárom-Esztergom vármegyei könyvtárszakmai folyóirat
(A Téka Téma utódja)

<http://kemlib.jamvk.hu>
<http://epa.oszk.hu/02700/02762>

Kiadja a TMJV József Attila Könyvtár

2800 Tatabánya, Fő tér 2. **Felelős kiadó** Mikolasek Zsófia igazgató

Felelős szerkesztő: Mikolasek Zsófia

Rovatvezetők: Fábián Ildikó, Márku Mónika,
Mikolasek Zsófia, Suller Ildikó Tünde

Műszaki szerkesztés: Török Csaba

ISSN 2062-5782

Tartalom

IN MEMORIAM TAKÁCS TÍMEA	3
Megyei körkép	4
Harmadik adventi koncert a JAMK-ban - FEKETSNÉ KISVARGA ANITA, JAMK	4
Adventi vásár harmadszorra - MÁRKU MÓNICA, JAMK	4
A kis herceg - MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK	5
Adventi üzenetek Vakrandival - SUTÁNÉ CSULIK ANDREA, JAMK	5
Csokonai 250 - IFJ. GYÜSZI LÁSZLÓ, JAMK.....	5
Decemberi Tájéoló - FEKETSNÉ KISVARGA ANITA, JAMK	6
Boszorkánykonyha a JAMK-ban - FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK.....	7
Négyezer éve hatékonyan használják egészségünk érdekében - Bevezetés a ganoterápiába - NÁSZ JÁNOS, JAMK	8
Év végi olvasóklub-napok - NAGY EDIT	8
Decemberi Üdítő - NAGY EDIT, JAMK	9
Össz dolgozói értekezlet, lánykori nevén állománygyűlés a JAMK-ban - MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK.....	9
KSZR körkép.....	11
Újabb sikeres évet zártunk a KSZR-ben - FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK	11
Könyvklub - PÓSA ANDREA, BAJNA	12
Az élet „kétlaki” könyvtárosként - CSERNÁTONI BERNADETT, PILISMARÓT-DÖMÖS	13
KITEKINTŐ	14
9. Szent Borbála Emlékülés - MÁRKU MÓNICA, JAMK	14
GYEREKSAROK	15
Mosolygósan vártuk a Mikulást - MÁRKU MÓNICA, JAMK	15
ManóAdvent - Karácsonyváró az aprókkal - SULLER ILDIKÓ, JAMK	15
Helytörténet, honismeret	17
A szabadságharc téli-és tavaszi hadjárata 1848-49-ben DR. HORVÁTH GÉZA, NY. KÖNYVTÁROS, JAMK.....	17
Könyvtári sajtófigyelés	19
2023. december	19

IN MEMORIAM TAKÁCS TÍMEA

Hosszan, türelemmel viselt betegség után 2023. december 12-én, 51 éves korában elhunyt Takács Tímea, az oroszlányi Kölcsey Ferenc Művelődési Központ és Könyvtár igazgatója.

Timi közel húsz évig dolgozott intézményünkben először könyvtárosként, majd az utolsó 11 évet igazgatóként. Pályakezdőként olvasótermi, tájékoztató könyvtárosként a zenei részleggondozását is végezte, ekkor szervezte meg a Zenebarát Kört az intézményben.

Ezt követően a Bakfark Bálint Művészeti Iskola iskolatitkára lett, ahol a könyv- és kottatár gyűjteményének gondozását, táborok, hangversenyek és hangversenykörutak szervezését végezte.

Ezután visszatért a Művelődési Központ és Könyvtárba, ahol az audiovizuális dokumentumok feldolgozása, a TextLib Integrált Könyvtári Rendszerfolyamatos frissítése, zenei, tájékoztató szolgálat, valamint rendezvények, tanfolyamok szervezése, levezetése volt a feladata.

Később egykori szeretett iskolájában, az oroszlányi gimnáziumban helyezkedett el, ének-zenetanár és könyvtárosként.

2012-től a Gárdonyi Géza Városi Könyvtár igazgatója, majd a könyvtár és a művelődési házösszevonásától haláláig az Oroszlányi Községi Színtér, később a Kölcsey Ferenc Művelődési Központ és Könyvtár igazgatója.

Ismerhettük Öt felkészült szakemberként, kiadványok szerző- illetve szerkesztőjeként és társszerzőként, mindig derűs segítőkész munkatársként.

Tímea több, mint 30 éve kiemelkedő szerepet töltött be Oroszlány kulturális és közéletében, folyamatosan szem előtt tartva a város iránti szeretetét, a hagyományok őrzését és ápolását.

Kezdeményezésére alakult meg a gimnázium gyermekkórusa, akikkel számos helyi rendezvényen szerepelt. Felkészítésének köszönhető, hogy 3 éven át oroszlányi gimnazista gyerekek adhattak kulturális műsort a yerresi Rákóczi Emlékünnepségen.

A „Költő visszatér” című általa rendezett műsorral a felvidéki Léván, valamint más ünnepi programmal Zselízen arattak nagy elismerést.

Nevéhez köthető a művelődési házban 2012-ben átadott Gárdonyi Géza szobor megvalósítása.

2011-ben megalapította a városi felnőtt kórust, mely javaslatára a mindenki által szeretett és tisztelt helyi énektanár, néhai Szíjj Irma nevét vette fel.

Ötlete alapján számos új rendezvény vette kezdetét városunkban: az Adventi rendezvények, a Boroszlány Fesztivál, szabadtéri koncertek és filmvetítések.

Rendszeres támogatók segítségével lehetővé tette, hogy a könyvtár állománya folyamatosan gyarapodhatott. Irányítása alatt az intézmény rendszeresen szervezett nyári táborokat gyerekek részére.

2021-ben „OROSZLÁNYÉRT” kitüntető díszoklevelet vehetett át.

Egy nagy tudású, hivatásának elkötelezett, emberi kapcsolataiban nagyszerű személyiséget veszített a család, a szakma és Oroszlány városa.

A munka, amit elkezdett arra biztat bennünket, hogy azt, továbbra is töretlen hittel és energiával folytassuk, és így méltók lehessünk emlékéhez.

Harmadik adventi koncert a JAMK-ban

FEKETSNÉ KISVARGA ANITA, JAMK

Fotó: TCSF

2023. december 16-án harmadik alkalommal hallgathatták meg az érdeklődők a **Bárdos Lajos Vegyeskar** adventi koncertjét a József Attila Könyvtárban.

A hagyományossá váló kórushangverseny ez alkalommal rendhagyó műsorfolyamba ágyazottnak várta a karácsonyi hangulatra vágyó közönséget. Elsőként könyvtárunk gyermekelőadói, a **Lámpalázás Színjátszók** örvendeztették meg verses-dalos összeállításukkal a hallgatóságot. A programot **Mikolasek Zsófia** állította össze és tanította be. Műsoruk után lépett a dobogókra a Bárdos Lajos Vegyeskar **Szeimann Zsuzsanna** vezetésével. A kórusművek között Kodály *Adventi éneke* mellett a *Jesu dulcis memoria* kezdetű keresztény himnusz és az *Anima Christi* katolikus imádság hangzott el, de ismert karácsonyi énekek, a *What Child This?* és a *Caroll of the Bells* ukrán nyelvű változata is bemutatásra kerültek. A koncert programját a **Szent Margit Gimnázium** és a **Tatabányai Árpád Gimnázium kamarakórusai**, valamint **Gyalóky Kitti** szólóéneklése színesítette.

Bízunk benne, hogy a programmal sikerült hozzájárulnunk az adventi elcsendesedéshez.

Adventi vásár harmadszorra

MÁRKU MÓNICA, JAMK

December 9-én már harmadik alkalommal került megrendezésre adventi vásárunk a tatabányai József Attila Könyvtárban. Az elmúlt évek tapasztalataihoz hasonlóan idén is nagy sikere volt a rendezvénynek, hiszen 17 hobbialkotó és kézműves jelentkezett, hogy árulhassa portékáját nálunk. Az újárúsítók mellett szép számban voltak olyanok, akik már ismerősként üdvözölték egymást és adventi vásárunkban is visszatérő árusítók. A zsúfolásig megtelt rendezvényteremben beton- és kerámia dísz tárgyak, horgolt és varrt tárgyak, festett kavicsok, karácsonyi dekorációs termékek, gyöngy ékszerek, levendulás meglepetések, termelői mézek és kézműves szappanok várták az érdeklődőket. A széles körű kínálat és a zárt, meleg tér következtében reggel 9-től délután 13 óráig folyamatosan jöttek a nézelődők, vásárlók a rendezvényterembe.

A vásár hangulatát meleg tea és karácsonyi dalok is emelték. Természetesen én sem térhettem haza búcsúfia nélkül, s innen egészítettem ki karácsonyi ajándékaimat. A vásár jó hangulatát, színvonalát tükrözi, hogy több résztvevő azzal az igénnyel keresett meg, hogy szívesen jönnének húsvét környékén is szezonális termékeikkel. Igyekeztem mindenkit megnyugtatni arról, hogy bár nem tudom, mit hoz a jövő, de rajtam nem fog múlni!

A kis herceg

MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK

Karácsony előtt elvarázsolódtunk. Vecsei H. Miklós és Csorba Lóci A kis herceg című zenés performansa varázsolt el a tatabányai közönséget december 19-én. Karácsonyra hangolódtunk, könnyeket is ejtettünk, megmelegedett a szívünk.

Fotó: TCSF

Az előadás kifejezetten az eredeti szövegre és az eredeti rajzokra épülő egyedi hangulatvilágú, kétszemélyes; mini, korszerű, zenés mese színház, 9-99 éves „fölnőtteknek”.

Hasi / Vecsei H. Miklós / mesél, minden szerepben, mintegy önmagával dialógban, voltaképpen a Rókán kívül, minden szerepben Őt láthatjuk. Lóci / Csorba Lóránt énekes, gitáros / dalokkal kíséri a történetet, beszáll a játékba, duet-tenek a színpadon.

Mindehhez jön még a vetítés. A kis Herceg könyv eredeti, klasszikus ábrázolásai bukkannak fel az adott dramaturgiai pontokon. Rózsa, kígyó, bolygó, róka, kis herceg, sál, csillag, kráter... végig kísérve a történetet.

Ez az előadás egy időutazás, néhol mese, néhol dal, néhol narráció, néhol effekt és atmoszféra. Álom és csoda.

Adventi üzenetek Vakrandival

SUTÁNÉ CSULIK ANDREA, JAMK

2023 decemberében az ünnephez kapcsolódó zsákbamacska könyveket kínáltunk olvasóinknak a József Attila Könyvtárban Tatabányán.

A már jól ismert módon vakrandizhattak az érvényes tagsággal rendelkező könyvtárlátogatók egy, vagy több könyvvel. Most először azonban az ízléses, vidám csomagoláson az adott könyv első mondatát is feltüntettük - még izgalmasabbá téve a választást.

Szak - és szépirodalmi könyveinket láttuk el ilyen plusz információkkal, a gyermekkönyveket most is találomra választhatták ki a lurkók. Ők karácsonyi színezőt kaptak a kiszemelt könyv mellé. A felnőtteknek karácsonyi üdvözlőlapot rejtettünk a becsomagolt dokumentumokba. Ajándékba mindenki egy-egy karácsonyi, adventi idézetet vihetett magával az év utolsó vakrandizása alkalmával.

A visszajelzések alapján továbbra is töretlen

sikere van programunknak. Minden olvasónk megfogalmazhatta észrevételét most is.

Fotó: Sutáné Csulik Andrea

Ötleként felmerült az olvasókban, hogy ifjúsági könyveket is bevonhatnánk az akcióba – elgondolkodunk rajta, köszönjük. A felmérésből kiderült, hogy több gyermekkönyv fogyott, mint felnőtt. Népszerű programunk 2024-ben folytatódik.

Csokonai 250

IFJ. GYÜSZI LÁSZLÓ, JAMK

Csokonai Vitéz Mihály születésének (Debrecen, 1773. november 17.) 250. évfordulójáról emlékeztünk meg 2023. december 5-én.

Vendégük és szakértő előadónk Turczi István, babérkoszorús költő, író, szerkesztő volt. Az előadást, a programot színesítette Lovas Petra és

Nagy Olivér Ábel, az Árpád Gimnázium két diákja. Őket kérte fel és kísérte Kántor Péter tanár úr.

Első gondolatként Turczi István felelevenítette azt az eseményt, melynek alapján ő a magyar irodalom történetét a „kézfogások történetének”

nevezi. Történetesen azt, amikor Jókai beteg édesanyját meglátogatva egy idős nővel találkozott (ő ápolta az édesanyját) és kezét fogott vele. Ez a betegápoló pedig nem más volt, mint Vajda Júlia.

De Csokonai költészetéről, a magyar és a világirodalomban elfoglalt helyéről is sok gondolat került tisztázásra az előadásban. Turczi István véleménye alapján Csokonai egy világirodalmi szintű alkotó. Ebbe a sorba tartozik Balassi Bálint és Janus Pannonius is.

Kiemelkedőek latin fordításai is. Az olasz reneszánsz irodalom olvasása, tanulmányozás és fordítása volt a kedvence.

A legnépszerűbb tanár volt a debreceni kollégiumban, de antiklerikális nézetei miatt távozni kényszerült a nagyhírű intézményből.

Az előadás, azaz a rendkívüli óra keretében a két fiatal gimnazista olvasott fel verseket. Az elhangzott verseket Turczi István értő fülei szerint is nagy beleéléssel olvasták fel, adták elő a diákok. A klasszikusnak számító Szegény Zsuzsi a táborozáskor című vers mellett elhangzott a Zsugori uram, Egy fiatal házasulandónak habozása és a Megkövetés című vers.

A program végén Turczi István is felolvasott egy „ismeretlen” Csokonai-verset, mely a

Deodatus című kötetben jelent meg. A szerző a nagy évezredes megemlékezések sorában írt és megjelentetett egy Tata történetével foglalkozó, meghatározhatatlan című művet, melynek alcíme: A férfi és egy város történelme. A poéta szomorúsága című költemény a bejegyzés szerint 1802. aug. vége – Almáson-Tatában íródott.

Nos, ezt az ismertetlen verset – az ország legnagyobb Csokonai-szakértők megdöbbenésére – maga Turczi István írta teljesen olyan stílusban, rímekkel stb. mintha valóban Csokonai-vers lenn. (Ki lehet próbálni, el lehet olvasni és össze lehet vetni más Csokonai-versekkel – Gy.L.)

A kis létszámú közönség és főleg a diákok egy újabb megközelítésben ismerhették meg Csokonai életét és költészetét az előadásból. A diákok netán egy vizsgatételhez is kaptak plusz információkat.

Decemberi Tájéoló

FEKETSNÉ KISVARGA ANITA, JAMK

December 8-án, az év utolsó Tájéoló könyvklubján nyolcan ültük körül a mindenféle finomsággal – sütivel, csokival, szaloncukorral – megpakott asztalt. Az irodalmi táplálék mellett tehát ez alkalommal jutott bőven a pocakunkba is az életet megédesítő „doppingszerekből” a klubtagok gondoskodásának hála. Sőt, mindenkinek készített egyedi ajándékot egyikünk, ami nagy örömet váltott ki a társaságból.

Ez alkalommal Charles Martin *A víz őrzője* című könyve volt beszélgetésünk tárgya, mely – a minden eddigi, közösen olvasott műre jellemző módon – vitát generált a kedélyesen majszolgató klubtagok között. Még a könyv kedvelői sem mindenben értettek egyet, mert volt, aki a szeretről szóló gondolatokat, elgondolkodtató sorokat olvasta föl a könyvből, számára ezek voltak a szöveg erényei, mást viszont a téma és a fordultatos cselekmény ragadott magával. Volt, aki arról számolt be, hogy számára a történet nehezen indult, de végül mégiscsak „behúzta” olvasóját, és még a kiszámítható eseményszálakat is elnézte az írónak. Egyik klubtársunk viszont a „blöd-

ségek tárházát” idézte a könyvből – nem meglepő módon, neki nem tetszett a regény. Végezetül ketten is beismerték, hogy nem tudták elolvasni a könyvet, a felénél feladták a szöveg megemésztésével járó küzdelmet.

Martin regénye kapcsán arról is beszélgettünk, hogy kinek mik a könyvválasztási szokásai. Kiderült, hogy a klubtagok többsége irodalmi mindenevő, és alapvetően az aktuális hangulata határozza meg, hogy mit olvas. Van azonban olyan klubtagunk is, aki sajnálja az idejét a lazább, könnyedebb könyvek elolvasására. Nem találja meg ezekben az értéket, amiből lehet tanulni, ami hozzátesz az emberhez. Miután ezt a véleményét már több alkalommal kifejtette, megállapodtunk abban, hogy az elkövetkező Tájéolókon az általa javasolt, töményebbnek ígérkező irodalmakkal fogunk foglalkozni. Így januárban Slavomir Mrožek *Zuhanás közben* című novelláját vesszük górcső alá, februárra pedig Madeline Miller *Kirké* című regényéről beszélgetünk majd.

A Tájoló könyvklub 2023-ban összesen nyolc alkalommal hozta össze az olvasni szerető tagokat. Az utolsó találkozónkon többen elmondták, hogy várni szokták az alkalmakat, amikor összeülünk, és – noha eddig még nem sikerült ajánlani egymásnak olyan regényeket, melyek mindenkinek tetszettek –, kíváncsiak vagyunk a könyvajánlásokra. A nézetkülönbségek pedig csak színesítik az összejöveteleket. A klubunkba három olyan tag is jár, akik kifejezetten a Tájoló miatt iratkoztak be a könyvtárba. Többen említették, hogy az év során elolvasásra javasolt könyvek közül sokat nem emeltek volna le a polcra, ha nincs a klub, vagy korábban általuk nem ismert írókat fedeztek fel maguknak a Tájoló révén. Van olyan klubbársunk is, aki saját bevallása szerint olvasásfüggő lett. Alakulni kezdett egy kis társaság, melynek tagjaiban felmerült az igény, hogy a Tájolón kívül is találkozzon egymással, eljárjon múzeumba, vagy más kulturális programra.

Boszorkánykonyha a JAMK-ban

FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK

A hideg, esős/havas napokon mindenkinek jól esik egy forró ital. Ehhez az élményhez nyújtottunk egy kis segítséget a teakészítő workshopunkon résztvevőknek, melyet 2023. december 2-án **Dr. Hajdu Zsanett** biológus, gyógynövénykutató vezetésével szerveztünk.

Fotó: Fábíán Ildikó

A terem már az előkészületek során megtelt mindenféle illattal, hiszen egy kellemes aromájú és hatásos tea-fű-keverékhez nem csupán gyógynövényekre, de különféle fűszerekre és szárított

De a könyvtár is gazdagodott néhány olyan jó állapotú és az olvasók által keresett könyvvvel, melyet a Tájoló tagjai ajánlottak fel az év során.

Ezek a tények és visszajelzések rendkívül fontosak a számomra. Általuk nemcsak könyvtárosként érzem sikeresnek a Tájoló könyvklub működését, de emberileg is sokat tesznek hozzám a találkozók elhangzott gondolatok, és természetesen a társaság.

Abban bízom, hogy az irodalom, és a hozzá kapcsolódó beszélgetések kitágítják nézőpontunkat, átkeretezik látásmódunkat, és hozzájárulnak ahhoz, hogy fejlődjünk, hogy jobb emberek legyünk, hogy vigasztalódjunk, hogy megoldásokat találjunk, ha éppen arra van szükségünk, és ehhez lehetőséget biztosít a Tájoló könyvklub.

Jövőre folytatjuk.

virágokra, bogyókra is szükség lehet. A jelenlévők elsőként egy átfogó ismertetőt hallhattak Zsanettől, hogy az asztalon lévő „alkotóelemek” milyen élettani hatással bírnak. Megtudhattuk például, hogy a manapság oly népszerű levendula azon túl, hogy finom egzotikus ízt kölcsönöz a süteményeknek és elűzi a rovarokat, megnyugtató az idegeket és tökéletesen használható különféle sérülések kezelésére is. A kapott információk tükrében minden jelenlévő maga dönthette el, milyen céllal szeretne teát készíteni: gyógyításra használna vagy csak egyszerűen élvezni szeretné az aromákat. A program vezetője mindenkinek egyenként segített a pontos adagok meghatározásában, hiszen fontos, hogy az egyes hatóanyagok elérjék a kívánt hatást és még a tea íze is jó legyen. Az egyedi, személyre szabott keverékeket a résztvevők a helyszínen ki is próbálták egy csésze forróvíz hozzáadásával, majd a maradékot filterekbe töltötték és felcímkézték, hogy hazavihessék. A Zsanettől kapott lista alapján a látogatók a későbbiekben is bármikor össze tudnak majd állítani egy hatékony egyveleget, ha beszerzik a hozzávalókat. De akár szeretteiket is meglephették karácsonyra egy saját készítésű tea-válogatással. A vidám hangulatú rendezvény és a számtalan finoman illatozó tea egy kis időre elfeledtette velünk a kinti esős, hideg időt is!

Négyezer éve hatékonyan használják egészségünk érdekében - Bevezetés a ganoterápiába*

NÁSZ JÁNOS, JAMK

A fenntartható egészség, az egészségmegőrzés mindig központi téma volt a 2010 óta folyamatosan megrendezett öko-estéinken. December közepén éppen ezért kínáltuk érdeklődőinknek, olvasóinknak egy hangtálas meditációval bevezetett gyógygombás előadás lehetőségét.

Schubert Zoltán (Fotó: Edelmayer Zsolt)

Schubert Zoltán, aki foglalkozását tekintve informatikus, már sok évvel ezelőtt beleszeretett a hangtálak világába és jelenleg számos helyen jószolgálati küldetesként alkalmazza azokat. Olyan hangfürdőnek nevezi ismertetőit, meditációit, amikor a saját testünket, sejtjeinket töltik fel a különleges eljárásokkal készült réztálak a harmonizáló rezgésükkel. Véleménye szerint minden sejtünk valamiféle frekvencián hangolt és a keleti természetgyógyászatban régóta használják a rezgéssel való eljárásokat. Gyakorlatban is megtapasztalhattuk a közel félórás elmélyülést.

Ezt követően Bojtos Zoltán a DXN nemzetközi ganoterápiás készítményeket forgalmazó cég területi képviselőjének prezentációján vehettünk részt. A különféle gyógygombák, ganoderma, spirulina kígyógomba, cordyceps azaz hernyógomba, oroszlanysörény, poria, és mások kivonatait tartalmazó termékekre egyre nagyobb a kereslet. Egészségmegőrző, egészségfenntartó potenciáljuk évezredek óta ismert. Keletről jött vissza ez az ősi tudás, hiszen a különböző európai régészeti feltárások során beazonosítható volt használatuk. A ganoterápia alapelvé-

be beletartozik az is, hogy a testünknek van hatalmas öngyógyító képessége és ezek a természetben előforduló gombafélék újra képesek felébreszteni azt. Maga a terápia egy holisztikus, alternatív természetes gyógymód, amely a testet kezeli, nincsenek mellékhatásai, és emellett táplálék-kiegészítőnek is hasznos. Hasznos azért, mert táplálkozási szokásaink megváltozásával sajnos egyre kevesebb nélkülözhetetlen vitamin és ásványi anyag jut el a szervezetünkbe. Ezt a negatív környezeti hatások, helytelen szokásaink stresszes életmódunk is felerősíti. A ganoderma a halhatatlanság, a gyógynövények királyának tartják, és a Távol-Keleten több mint négyezer éve alkalmazzák immunerősítőnek is: teába, kávéba, gyümölcslevekbe és sokféle más módon keverik össze a szárított vagy micéliumporát. Ha lehet csak az egyedi, ellenőrzött technológia alapján, a nemzetközi igazolásokkal minősített készítményeket szerezzük be.

Bojtos Zoltán (Fotó: Bojtos Sváb Csilla)

Összegezve a ganoterápiában az immunrendszeré a főszerep, amely a test öngyógyító képességére hat, semmit nem lehet vele elrontani, táplálékkiegészítő, méregtelenítő hatással bír. A termékeknek tápértékük mellett kedvező fiziológiai hatásuk van a szervezetre, és ami még fontos, hogy egyre több gyógynövényekre, természetgyógyászatra szakosodott árusítóhelyeken lehet ezekhez már hozzáférni. Egészségünkre!

*Bevezetés a ganoterápia világába. Bojtos Zoltán a DXN társaság képviselőjének előadása, 2023. december 15-én a József Attila Könyvtár öko-estjén.

Év végi olvasóklub-napok

NAGY EDIT

Amíg a novemberi Olvasólámpa témája az ünnepekre szánt szellemi táplálék volt, a decemberi a nyelvi játékokra és irodalmi fejtörőkre fókuszált.

Milyen könyvet válasszunk ajándékba? Igényes magyar vagy idegen nyelvű szépirodalmat? Esetleg albumot vagy inkább válasszunk hasznos kézikönyvet? Nincs rá igazán jó recept, de sokat

segíthet az emberismeret. Azzal mindenki egyetértett, hogy a hagyományos könyvön kívül jó ötlet lehet az e-book, netán a hangoskönyv, de napestig sorolhatnánk az ideális ajándékkönyvnek valókat. Egyesek szerint mindig az a jó könyv, ami az aktuális lelkiállapotunkhoz, élethelyzetünkhöz leginkább illeszkedik. Kár, hogy az a tény, hogy illeszkedett-e az ajándék a cél-személy hangulatához többnyire csak utólag derül ki.

Miután a fenti szempontokat kiveséztük, a klubtagok a saját maguk által értékesnek tartott, többnyire klasszikusokat sorolták fel. Elolvasásra, ajándékozásra a következőket ajánlották: Steinbeck: Édentől keletre, Merle: A sziget, Malevil, Hegedüs Géza: Az írástudó, Az írnok és a fáraó, Gordon: Sámán, Gulácsy Irén: Fekete

Decemberi Üdítő

NAGY EDIT, JAMK

Az év utolsó Üdítőjén, decemberben a rendrakáson volt a hangsúly. Cserteg Gizella Rend a lelke mindennek című előadásának célja az volt, hogy hozzásegítse a résztvevőket a külső-belső harmónia megteremtéséhez. Gizella elmondta, hogy bizonyos időközönként minden háztartásban szükséges a szelektálás, a régen nem használt holmiktól való megváltás. Azt, hogy minek, hol találjuk meg a helyét, egy barát, családtag vagy épp egy rászoruló ajándéka lesz, netán a szemetesben végzi, az sok mindentől függ. Ki-ki maga kell, hogy ezt a műveletet elvégezze.

A rendrakás oda-vissza hat, tehát amint kint, úgy bent is, békét, nyugalmat hoz a rendszeres tisztogatás mindenki számára. Szó volt a rendrakás módszereiről és ennek szakirodalmáról is.

Össz dolgozói értekezlet, lánykori nevén állománygyűlés a JAMK-ban

MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK

December 18-án számot vetett a JAMK kollektívája 2023-mal. Immár harmadik éve végzünk dolgozói elégedettségmérést, ennek eredményeit és tendenciáit ismertettem a kollektívával. Szintén ennek a kiselőadásnak a keretén belül tudhatták meg a megyei könyvtár munkatársai, hogy milyen vezetőjük van, azaz „akasztották a hóhért”. 2023-ban minden vezető középvezető 360 fokos értékelésen esett át, és bizony jómagam is szembesültem a kollégák – természetesen anonim – bírálatával.

vőlegények, Szabó Dezső: Karácsony Kolozsvárt, Pamuk: Az Ártatlanság Múzeuma, Hó.

Klubtársunk, Kothenc Mária A Carex c. történelmi háttérrel rendelkező fantasy kalandregényét ajánlotta a figyelmünkbe, majd befejezésül Borka Zsuzsa olvasta fel Targallyas november című versét.

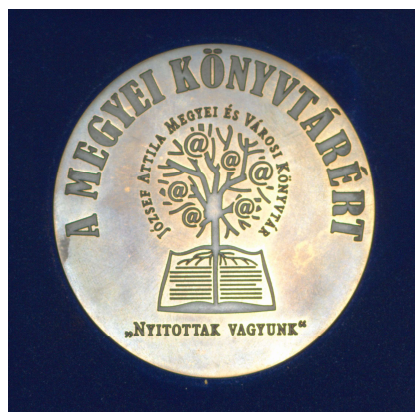
Decemberi találkozóink Miklós napjára esett, hát mi mással kezdődhetett volna az olvasóklub, mint ajándékozással? Az üdvözlést követően mindenki átadta erre az alkalomra szánt ajándékát, majd elbúcsúztatták a nyugdíjba vonuló klubvezetőt.

A csoportfotózást követően többen is felolvasták irodalmi, nyelvi feladványaikat, amelyeken a társaság jól szórakozott, majd ünnepléssel, beszélgetéssel zárult az Olvasólámpa.

Fotó: Nagy Edit

Az előadás végén kétféle segédlettel gazdagodtunk, az egyik a fenti szelektálás szempontjaira hivatott rámutatni, a másik a háztartási feladatok elvégzésének gyakoriságára, annak időbeosztására, illetve a rend fenntartásának módjára ad javaslatot.

Ezen a napon került sor arra is, hogy a legjobban teljesítő munkatársakat kicsit kiemeljük, megjutalmazzuk. 2023-ban Igazgató Elismerésben részesült Trieblné Keindl Mónika és Mészáros Lászlóné, mindketten az Állományfejlesztési és Bibliográfiai Osztály oszlopos tagjai. Mónika a rendeléseket intézi fantasztikus odaadással és precizitással, Judit pedig a folyóiratainkat tartja kézben a lehető legszakmaibb módon.

A Megyei Könyvtárért Díj odaítélésén sokat gondolkodtam – gondolkodtunk vezetőtársaimmal. Nagyon sokan nagyon sokat tettek le az asztalra ebben az évben: együtt szerveztük meg a

vándorgyűlést és együtt készültünk a minősítésre. (Azóta kiderült, ebben is sikeresek voltunk.) Így aztán nagy-nagy örömmel és büszkeséggel adtam át a Megyei Könyvtárért díjat a Megyei könyvtár 2023-as kollektívájának.

A díjeső után kicsit szomorkodtunk – két kollegánktól búcsúztunk nyugdíjba vonulásuk alkalmából: Nagy Edit (Népház úti fiókkönyvtárosunk) és Dr. Horváth Géza (helyismereti könyvtáros) kezdhette meg nyugdíjas éveit.

A szomorkodás után karácsonyi eszem-izsom következett, lazítottunk egy kicsit a kemény év után.

Dr. Horváth Géza (Fotó: Márku Mónika)

Nagy Edit (Fotó: Márku Mónika)

Újabb sikeres évet zártunk a KSZR-ben

FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK

Mivel már rendszeressé vált, hogy minden decemberben tartunk egy kis karácsonyi ünnepséget a kistelepülési könyvtárosoknak, ezért már november végén elkezdtek a kollégák érdeklődni, mikor is lesz a 2023-as találkozó. Ekkor döbentünk rá, hogy már mindjárt vége az évnek, így gyorsan ki is jelöltük a dátumot. A december 15-e sajnos nem mindenkinek felelt meg egyéb programok miatt, de akik eljöttek, jól érezték magukat.

Ezek az események nemcsak arra jók, hogy összefoglaljuk a KSZR egész éves tevékenységét és a rengeteg munkát számadatokkal is alátámasszuk, de megoszthatjuk a kollégákkal a József Attila Könyvtár jövőbeni terveit és megbeszélhetjük az előttünk álló kihívásokat. Remek alkalom nyílik ilyenkor egy kis kötetlen csevegésre, „ajándékcserére” és finom sütemények elfogyasztására.

Mindenki izgatottan várja a díjak átadását is, hiszen sokan azért dolgoznak olyan keményen,

hogy elnyerjék (akár másodjára is) az év könyvtára vagy az év könyvtárosa kitüntető címet. Idén a települések közül **Annayölgy, Gyermely és Mocska** könyvtárát találtuk kiemelendőnek, ahol már évek óta fantasztikus munka folyik, az olvasók számos remek programon vehetnek részt és a kollégák jó viszonyt ápolnak a lakossággal. Pósa Andrea bajnai kolléganőnk megérdemelte volna, hogy megtartsa „Az év Komárom-Esztergom vármegyei kistelepülési könyvtárosa” vándordíjat, amelyet 2022-ben neki ítéltünk, hiszen folyamatosan magas színvonalon végzi a feladatait és minden évben valami újítást vezet be a települési könyvtárban (2023-ban biblioterápiás csoportot indított). Azonban ezúttal egy olyan könyvtárost választottunk, aki csaknem duplájára emelte a beiratkozott olvasók számát a településen, és érdekes, hasznos programjaival (főleg a kézműves szakkörökkel) kiérdemelte az elismerésünket: Ő nem más, mint **Kinstädtner Andrea**, a bajóti községi könyvtár vezetője. Minden kollégának gratulálunk kiváló teljesítményéhez!

Fotó: Fábíán Ildikó

Könyvklub

PÓSA ANDREA, BAJNA

2022 májusában indult Bajnán a könyvklubunk, ami azóta is töretlenül működik, hónapról hónapra összejön az egyre bővülő olvasni szerető közösség. A klubunkat látogatják középkorúak és nyugdíjas korúak is, leginkább nők, de van férfi klubtagunk is.

Igyekszünk változatosan és tudatosan válogatni olvasmányainkat. Többféle műfajú, stílusú könyvet olvastunk már, de az igényességre mindenképpen törekszünk. Csupa olyan könyvet olvasunk, ami valamilyen módon hozzánk tesz valamit, amitől gazdagabbak lehetünk.

Első olvasmányunk Gail Honeyman Eleanor Oliphant köszöni, jól van című regénye volt. Azóta már huszonegy könyvet olvastunk el közösen. Olvasmányaink között szerepelt John Williams Stoner című könyve, ami talán a legnagyobb hatást tette a közösségre. Beszélgettünk Orhan Pamuk Nobel-díjas török író A piros hajú nő című fantasztikus művéről, David Guterson Hó hull a cédrusra című regényéről, melyben az amerikai-japán konfliktus áll a középpontban. Nagy hatással volt ránk Tara Westover igaz története, melyről A tanult lány című regényében olvashattunk. Egy-egy nehezebb téma után igyekszünk könnyedebb vizekre evezni, ezért olvasmányaink között szerepelt Gerald Durrell Családom és egyéb állatfajták című szórakoztató írása és Rejtő Jenő A tizennégy karátos autó című regénye is.

Sok kortárs író szerepel olvasmánylistánkon, de fontosnak tartjuk, hogy olyan íróktól is olvassunk, olyan írókat is megismertessünk a klubtagokkal, akik az klasszikus irodalom fontos alakjai: így például olvastuk egyik személyes kedvencemet, a Béke Ithakában című Odüsszeia-átíratot Márai Sándor tollából; vagy Szabó Magda Mondják meg Zsófikának című regényét; de szerepelt a klub palettáján Edward Albee Nem félünk a farkastól című drámája is, amely egyáltalán nem mondható könnyed olvasmánynak.

„Szükségünk azonban épp olyan könyvekre van, amelyek úgy hatnak ránk, mint egy szerencsétlenség, ami nagyon fáj, mint valakinek a halála, akit jobban szerettünk önmagunknál, vagy mintha kiüznének minket, minden embertől távol, a vadonba, mint egy öngyilkosság, olyan legyen a könyv, fejsze, a bennünk befagyott tenger jegéhez. Így hiszem.” - írja Franz Kafka naplójában.

Mi nem ódzkodunk a nehéz, szívbemarkoló olvasmányoktól. Hiszen vannak nagyon fontos témák, amikről igenis kell beszélni. Viszont az, hogy egy nehéz olvasmány után beszélgetünk, senkiben nem marad mardosó gondolat, nagyon felszabadító tud lenni. Ezt érezhettük a már említett Nem félünk a farkastól olvasása után, de Maja Lunde A méhek története című három szálon futó műve után is. Legutóbbi olvasmányunk a Harry Potter-könyvekkel világhírűvé vált J. K. Rowling Átmeneti üresedés című regénye is nagyon nehéz témákat boncolgatott erős társadalomkritikát megfogalmazva. Ezek után a könyvek után mindenképpen jól jön egy mély beszélgetés, ahol mindenki elmondhatja érzéseit, gondolatait.

A bajnai könyvklub

Sok olvasmányunk nyelvezete, mondanivalója, stílusa elvarázsolt minket: így például Jón Kalman Stefánsson izlandi kortárs író Nyári fény, aztán leszáll az éj című műve, Szabó T. Anna Senki madara című felnőtteknek szóló meseje, Gárdos Péter Hajnali láz című regénye vagy Grecsó Krisztián Vera című műve.

Látható tehát, hogy a már másfél éve működő Bajnai Könyvklub olvasmányai mennyire változatosak, izgalmasak. A tagokat összeköti az olvasás és a könyvek szeretete, de talán már ennél több is. Igazi közösséggé váltunk: támogatjuk, tiszteljük egymást, érdeklődünk egymás iránt, s ami még fontosabb, jól érezzük magunkat egymás társaságában.

S ami közös még bennünk, hogy hisszük:
„mindnyájunk élete jobb lenne, ha mindig ott lenne egy könyv mindegyikünk hátizsákjában.”
(Gabriel Garcia Marquez)

Az élet „kétlaki” könyvtárosként

CERNÁTONI BERNADETT, PILISMARÓT-DÖMÖS

Pilismaróton 10 éve vagyok könyvtáros és ebből a felében már közművelődési szakember is. Kistelepüléseken ezt már szerintem megszoktuk...A lehetőségekhez mérten mindig próbáltam a dömösi könyvtáros kollégával együttműködni, sajnos ez nem bizonyult egyszerű feladatnak, mert elég sűrűn váltakoztak az emberek.

2021-ben megkerestek a dömösi önkormányzattól, hogy készül elmenni a könyvtárosuk és szeretnék, ha én lennék a könyvtáros náluk is. Csak heti 2x4 órát kértek és még hízelgett is a felkérés, mégis gondolkodóba estem, hogy mennyire működhetne. Tudjuk, hogy heti 40 óránál többet vesz igénybe az életünkből egy főállású”könyvtáros-kultúros” munkakör és semmiképp sem szerettem volna, hogy ebből gondok legyenek. Mivel az ottani nyitvatartási idő passzolt a pilismarótihoz és a KSZR-ből is bízattak a lányok és Zsófi is, ezért adtam egy esélyt a dolognak.

Nagy lendülettel, lelkesen álltam neki átrendezni, csinosítgatni és foglalkozásokat szervezni. Eleinte jöttek az ismerősök mindkét településről, úgy tűnt beindul az élet, de aztán aránylag hamar jött a felismerés, hogy a több éve bevált praktikák ott mégsem működnek. (Mondjuk arra még most sem jöttem rá, hogy milyen trükkök működnek, de nem adom fel, próbálkozom.) Alapvető különbség a lélekszámon túl még az is, hogy míg Pilismaróton van óvoda 3 csoporttal és iskola 8 osztállyal, Dömösön csak óvoda 1 vegyes csoporttal. Így sokkal nehezebb a gyerekeken keresztül megközelíteni a családokat, na és persze valljuk be, hogy a rendezvények létszámát azért rendesen meg tudja dobni egy-egy sulis csoportfoglalkozás, ami ott sokszor hiányzik. Maguk az épületek is különböznek, így más-más lehetőségeket rejtnek.

Az eddig leírtakból már le is jött, az „itt” és „ott” kifejezés. Vicces, amikor a dömösi könyvtárban úgy beszélek a pilismarótiról, hogy „nálunk”. Munkánk egyik - kicsit meghasonlott része - amúgy is az, hogy nyitvatartási időn kívül

próbáljuk a szervezést, hirdetést, megvalósítást megoldani, vagyis rohángálunk. Na, nálam ez most úgy néz ki, hogy időnként hirtelen megálllok, hogy „stop, milyen nap van, hány óra, akkor most hol is kell lennem?”

Pilismarót

Már évek óta próbálom valahogy közelíteni a két települést a programok és a kommunikáció kapcsán, ehhez most eszköz került a kezembe. Természetesen a kölcsönös nyitottság szükséges ennek működéséhez, ami elég hullámzó tud lenni. De legalább a két könyvtáros között nincsenek most ellentétek. A statisztika készítése, ami itt van a nyakunkon, nem annyira izgalmas azért, de a programok tervezése és a könyv rendelés összeállítása nagyon jó buli ám, amikor kétfelé gondolkodsz. Arról már nem is beszélve, hogy duplán van örömködés a könyves doboz kinyitásakor. Vannak oda-vissza beiratkozások mindkét szolgáltatóhelyen, s vannak dömösie, akik szívesen eljönnek a pilismaróti programokra és a pilismaróti ovisok is örömmel mennek el a Dömösön szervezett előadásokra.

Összességében nagyon izgalmasnak és sokrétűnek mondanám ezt a helyzetet, ha lesz lehetőségetek rá, akkor próbáljátok ki.

9. Szent Borbála Emlékülés

MÁRKU MÓNICA, JAMK

A hagyományokhoz híven, idén is megrendezésre került a Tatabányai Múzeumban a Szent Borbála Emlékülés, melyet a Szabadtéri Bányászati Múzeum Alapítvány szervezett december 1-jén. A rendezvény védnöke Szücsné Posztovics Ilona polgármester asszony volt. Az eseményt Kis Vendel történész moderálta. Az emlékülés résztvevőit Pál Gabriella múzeumigazgató és polgármester asszony köszöntötte.

Pál Gabriella (Fotó: facebook.com)

Az első előadó Dr. Szemán Attila történész (Soproni Múzeum Központi Bányászati Múzeum) volt, aki a bányászék és kalapács történetéről, régészeti leletanyagairól és jelképpé válásairól beszélt. Szemán Attilát Kisné Cseh Julianna, a Tatabányai Múzeum régésze követte előadásával. Nemcsak előadásának címe – „Isten kezében életünk, ...” Gazdaság és hitélet - hanem témája is rendkívül érdekes és hiánypótló a bányászahagyományok kutatása szempontjából. Kisné Cseh Julianna azt mutatta be az emlékülés résztvevői-

nek, hogy milyen szerepet játszott a MÁK Rt. a tatabányai hitközségek életében. Jóna Imre helytörténész a bányászat kezdeteitől annak államosításáig, a Tatabányai Szénbányászati Tröszt létrehozásáig tartó időszakot ismertette a jelenlévőkkel egészen Gál István 1953-as bányaigazgatói kinevezéséig. Balogh Csaba, a Szabadtéri Bányászati Múzeum Alapítvány elnöke az ipari infrastruktúrákról, vállalkozásokról tartotta meg előadását. A bányához, bányászathoz tartozó segédüzemi, önálló ipari és egyéb kiegészítő tevékenységeket mutatta be néhány mondatban. Ezt követően Mokánszki Béla okleveles bányamérnök a bányászéletet bemutató, arról tudósító egykori filmhíradókból készített és vetített le egy kisfilmet. A nosztalgizálás után Dallos István fotóművész, helytörténész a fennállásának 125. évfordulóját ünneplő Tatabányai Erőművet, annak történetét mutatta be csodálatos fényképei alapján. Az emlékülés konferencia részét Hartyán Csaba vetített képes előadása zárta. Hartyán Csaba a „Bányász kör” instant túramozgalommal és az annak bejárásához szükséges infrastruktúrával ismertette meg a közönséget. Ezt a túramozgalmat a dorogi Benedek Endre Barlangkutató és Természetvédelmi Egyesület (BEBTE) természetjáró szakosztálya hozta létre három évvel ezelőtt azzal a céllal, hogy a dorogi kistérség szénbányászatához kapcsolódó tárgyi emlékeket és természeti értékeket bemutassák, továbbá a frekvenciát alacsony szintűre hozó helyszíneket felkereshetővé tegyék. Az emlékülést Bariczáné Szabó Szilvia kispasztikáinak kiállítása megnyitója zárta.

Mosolygósan vártuk a Mikulást

MÁRKU MÓNICA, JAMK

Fotó: Márku Mónika

A tavalyihoz hasonlóan idén is megszerveztük dolgozóink gyermekeinek a Mikulás ünnepséget. December 2-án, előbb a központi gyermekprogramokhoz csatlakoztunk, s gyermekeink autós-mozi formájában, popcornt majszolva nézhették meg a Findusz karácsonya című elbűvölő mesefilmet. Ezután, aki szerette volna, meghallgathatta Horváth Sándor Igric interaktív zenés gyermekműsorát. Azok a gyerkőcök, akiket inkább a barkácsolás, az arcfestés és a csillámtetoválás vonzott, ők pedig csatlakozhattak a Mosolygós Gyermekekért Alapítvány önkénteseihez az oktatóteremben. Káfony Márta és csapata minden korosztályra gondolt és sok-sok kézműves ötlettel készült gyermekeinknek. Az elragadó kézműves alkotások mellett, Bacsó Katalinnak köszönhetően rénszarvasokkal is tele lett a terem, sőt egyesek nem tudva választani a szuper csillámtetőközül, többet is magukra varázsoltattak

belőlük Emivel. El is érkezett hamar az este hat óra, amikor már a Mikulás csengője jelezte, hogy megérkezett a várva várt ősz szakállú. Télapó bácsi (aki valóban Miklós úr), már a kávézóban berendezett, igazi karácsonyi hangulatot idéző sarokban várta csillogó szemű, izgatott gyermekeinket. Miután megénekeltette őket, a puttonyból természetesen előkerültek a várva-várt meglepetések is. Volt gyermek, aki rajzzal, voltak, akik mondókával és verssel köszöntötték a Mikulást. Sajnos azonban nem maradhatott sokáig körünkben szeretett Télapónk, hiszen még nagyon sok helyre volt hivatalos azokban a napokban. Megígérte viszont, hogy ha jók leszünk (igen, gyerekek és felnőttek egyaránt), jövőre is meglátogat bennünket itt, a tatabányai József Attila Könyvtárban.

Minden jót Mikulás! Szeretettel várunk jövőre is!

ManóAdvent - Karácsonyváró az aprókkal

SULLER ILDIKÓ, JAMK

Az advent időszaka a kicsikkel kezdődött a József Attila Könyvtárban 2023. december 2-án. Az autós-mozi rendkívül népszerű az aprótalpúak körében, óriási élmény számukra a dobozautókban kuporogva, pattogatott kukoricát majszolgatva filmet nézni. Éppen ezért esett a választásunk erre a programlehetőségre, csupán filmet

kellett választanunk hozzá. Pettson és Findusz történeteit sokan ismerik, és sokan szeretik, az októberi Mesesarok is róluk szólt (a szerző által: Mesesarok 10-szer, Kemlib, XII. évfolyam 11. szám, p. 28.). Tehát a téma adott volt, már csak ki kellett választani a megfelelő mesét. Adott volt a 30 autóból álló géppark is, amit aztán szé-

pen kibővítettünk 45 darabosra (ne potyogjanak a könnyek, mert nem jutott jármű, na!).

Autószozi (Fotó: TCSF)

Autót készíteni roppant egyszerű ám, szívesen mesélnék erről is... de térjünk vissza az advent-re...

Eljött a nap, jöttek is a vendégek! Belépőjegyet is kaptak, olyat ám, ami szép! Nyugodtan

eltehető az emlékek közé az is, mint a frissen pattogatott kukorica illata, a félhomály a rendezvényteremben, a halk ropogtatás és a hangos mese képei – utóbbiak a homlokuk mögött elrejtve.

A mese után ki-ki ment a dolgára, de csak könyvtáron belül, hiszen a következő műsorszám **Horváth Sándor Igric** zenés karácsonyváró koncertje következett. Összecsuktuk hát az autókat, felsorakoztattuk a székeket, eljűk tettűk a párnákat és percek alatt átalakult a rendezvényterem zenés-táncos műsorhoz alkalmatossá. Ropták is a karácsonyi manóvá avanszált lánykák és fiúcskák, még énekeltek is hozzá! Sőt! Igric bácsi mindenféle zeneszerszámot kiosztott, az alkalmi zenekar nagyon vígan játszott, a szűlők nagy-nagy gyönyörűségére! Nem csoda, ha utána Zsófi néni összes mézeskalácsát befalták az utolsó morzsáig!

ManóAdvent – Horváth Sándor Igric (Fotó: Suller Ildikó)

A szabadságharc téli-és tavaszi hadjárata 1848-49-ben

DR. HORVÁTH GÉZA, NY. KÖNYVTÁROS, JAMK

2023. december 6-án tartott előadást a fenti címmel és tartalommal könyvtárunkban dr. Csikány Tamás hadtörténész, nyugalmazott dandártábornok. A kis számú-, de lelkes és értő közönség figyelmével kísért vetített képes előadásra a forradalom-és szabadságharc 175. évfordulójának jegyében került sor. Országosan kissé csendesnek értékelhető évfordulóhoz kapcsolódóan most második alkalommal került sor könyvtárunkban ismeretterjesztő előadásra, megemlékezésre. Előzménynek tekinthető dr. Hermann Róbert 2023. március 27.-i előadása a forradalom és szabadságharc legendáiról. Az ő előadásához két ponton is kapcsolódott Csikány Tamás mostani ismertetője. A pákozdi csata után a horvát elvonulással nem sértettek fegyverszünetet. Buda 1849 májusi ostroma pedig nem tekinthető egyértelműen hibának.

Kövessük végig elsősorban a hadtörténelmi eseményeket, tényeket. A politikai előzményekről és összefüggésekről csak érintőlegesen, mintegy a katonai események háttéréül, illusztrálásként volt szó. 1848 őszén megindult a fegyveres harc és ennek következtében a magyar nemzetörökség szervezése. Egyfajta válaszüthöz érkeztek a cs. k. hadseregben szocializálódott tisztek. Az uralkodóra tett esküjükhöz maradnak hűek, vagy a magyar kormány szolgálatát tekintik magukra nézve kötelezőnek. A honvédtisztek kilépése a legnagyobb mérvű a bácskai és a bánási hadtestnél, valamint a Feldunai hadseregnél volt. Ez és az a tény, hogy nem volt szervezett, tapasztalt magyar hadsereg, volt a két ok, amiért 1848. október végén Pandorfnál nem jutott tovább a magyar sereg, Kossuth személyes jelenléte ellenére is kudarcot vallott az előnyomulás.

Jellasics sikertelen hadjáratát követően a tényleges szabadságharc eseményeit három részre tagolva, a Dunántúl és az Alföld eseményeire koncentrálni mutatta be a hadtörténész. Ezekről is csak röviden, lényegre törően hallhattunk, azal együtt, hogy a mellékhadszínterek hadi történeteire sem jutott idő. A Délvidék, Erdély (Bem hatalmas sikertörténete), a Felvidék és Kárpátalja hadi történetei nem fértek bele az előadásba.

1. 1848. december – 1849. február: a téli hadjárat
2. 1849. április-május: a tavaszi hadjárat
3. 1849. június-augusztus: a nyári hadjárat történeteiről már idő hiányában nem beszélhetett avatott hadtörténész előadónk.

1848. december közepén kezdetét vette a császári csapatok általános támadása Magyarország ellen. A mintegy száznegyvenezer fővel és kétszázötven löveggel több irányból, nagyjából egy időben intézett támadás hadműveleti célja az ország fővárosának elfoglalása volt. A Windischgrätz altábornagy vezetése alatt álló főerők december 16-án lépték át a határt Ausztria felől. Az ötvenezer katona két hadoszlopban a Duna jobb és bal partján vonult előre, a hadoszlopok Győrnél egyesültek, és követték a harc nélkül visszavonuló magyar főereget.

A frissen szervezett, tapasztalatlan magyar hadsereg a győri visszavonulást követően december 28-án érzékeny veszteségeket szenvedett Bábolnánál. Egy osztrák lovas dandár alaposan szétverte az ottani, hőiesen kitartó, de rutintalan magyar gyalogságot. Két nappal később Perczel is hatalmas vereséget szenvedett a móri csatában. Stratégiai célként ekkor merült fel Buda előtere, mint védendő terület. A kormány pedig csomagtolt a debreceni útra. Görgői január 5.-i megkésztet váci nyilatkozatának kiadását, az azt közvetlenül megelőző katonai és politikai események, valamint a feldunai hadtest helyzete kétségtelenül indokoltá tették. Megjelenése idejére a tisztikar politikai szempontból leginkább ingadozó elemei már elhagyták a sereget. Kétségtelen viszont, hogy a kialakult helyzetben a háború sikeres folytatásának és győzelmes befejezésének nem volt alternatívája.

Február 2-án Pesten tartott haditanácsot Görgői. Itt az a döntés született, hogy feladják Budát és Pestet, a Tiszánál fognak összpontosítani és erőfölényt kialakítani. Vonulni kellett a császáriakkal a hátukban. A sereg egy része a bányavárosok felé vette útját, átkeltek a stureci hágón. 1849. február 5-e nagyszerű katonai teljesítményt mutatott fel. A 33. honvéd zászlóalj

támadása és cseles áttörése Guyon Richárd vezetésével a branyiszkói hágón lehetővé tette Görgei kassai bevonulását. Kossuth kinevezte Henryk Dembinskit fővezérré, aki eléggé bizalmatlan volt főtiszt társaival szemben.

1849. február 26-27-én, a véletlenül kialakult kápolnai csatát követően a hadsereg főparancsnoka Vetter Antal lett, aki népszerűtlen volt. Őt Görgei tiszti puccsal félreállította. Ám a tavaszi hadjárat nagy részét az ő tervei szerint vezette Görgei. Az általa vezetett sereg Cibakházánál és Törökszentmiklósnál kisebb kudarcokat könyvelhetett el. 1849. március 5-én elfoglalták Szolnokot, aminek nem sok értelme volt. Kockázatos haditervet dolgoztak ki a Gyöngyösnél gyülekezett magyar sereg vezetői. Két irányból történő támadás tervét fogadták el, majd megindult a ma már dicsőséges tavaszi hadjáratnak nevezett sikeres offenzíva.

Április 2-án Hatvannál két nappal később Tápióbicskénél a horvát csapatok kiverésével, Klapka kisebb kudarc ellenére sikeresen szorították nyugatabbra az ellenséget. A gödöllői április 7-i haditanácsot követően három nap után „jött” Vác, az ottani híd elfoglalásában nagy érdemeket szerzett Földváry Károly vezette egységeknek köszönhetően. Vác-Léva és Komárom lett a sereg vonulásának főiránya. Következett április 19.-én Nagysalló, ahol Wohlgemuth osztrák tábornok tartalékban tartott hadtestére mért vereséget a magyar főszereg.

Április 26.-a a komáromi csata dátuma, melynek emlékére tartják ma is a Komáromi Napokat a két városban. Itt a várban összpontosult a tüzéségi túlerő, de nem volt híd a Dunán. Az egész napos harcot elvileg megnyertük, de a Klapka tervezte csatában hiányos volt az összpontosításunk. Az ellenség visszavonult Nagyigmánd felé. Ezt követően vetődött fel a kérdés a

magyar sereg vezetése számára: további előnyomulás, vagy Buda felmentése legyen e a következő cél. Talán kihasználhattuk volna az osztrákoknál tapasztalható pánikot, de Buda bevétele mellett is voltak érvek. Igaz, hogy utóbbi esetben kiadjuk a kezdeményezést a kezünkéből. De, mivel a Dunán csak Budánál volt híd, így a lőszer és egyéb logisztikai utánpótlást is biztosítani kellett a főszereg számára.

Május 4- 21. között zajlott Budavár bevétele. E harcok egyik érdekessége, hogy a későbbi aradi vértanú Knézich Károly két testvére is a várvédők között szolgált.

Összességében elmondható, hogy a frissen szervezett honvédsereg jól ellenállt, azonos erőviszonyokat tartott fenn, megerősödését és tapasztalat szerzéseit követően. Nagyszerű katonai teljesítményeket hajtott végre. A fővezér és tábornokai-, illetve a politikai vezetés közötti viszonyok elemzése már nem tartozott az előadás témájához.

Az azonban tény, hogy dinasztikus politikai döntés következtében billent meg a fent említett katonai egyensúly, és történt, ami történt az orosz beavatkozással.

Az előadás végén érdekes kérdésekre válaszolva több fontos összefüggésre is rávilágított dr. Csikány Tamás hadtörténész, nyugalmazott dandártábornok.

Ezek közül csak egyet emelek ki. Úgy tudtuk, hogy Komárom ostroma idején találatot kapott a helyi nyomda, és elégték az 1849-re készített kalendáriumok. Mégis sikerült korábban, az 1970-es években aukción megvásárolni belőle egy példányt, ami ezért is rendkívül értékes. A forradalom és szabadságharc apró epizódja is aláhúzza hősieink tetteinek értelmét, jelentőségét, értékének megőrzését.

Dr. Csikány Tamás

KÖNYVTÁRI SAJTÓFIGYELÉS

2023. december

1.
3 lépésben a partnerkapcsolatokról és erőforrásokról : beszámoló a Könyvtári Intézet online konferenciájáról / Feketsné Kisvarga Anita. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 13. évf. 12. sz. (2023. december), p. 3-4. - ill.
-Beszámoló a Könyvtári Intézet 3 lépésben a partnerkapcsolatokról és erőforrásokról című online szakmai konferenciájáról.
-
2.
A fontos értékekre mutatott rá az atya. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 297. sz. (2023. december 21.), p. 4.
-Takács Ferenc római katolikus plébános tartott előadást az adventi időszakról Mert szükségünk van rá! címmel a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban.
3.
Advent. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 289. sz. (2023. december 12.), p. 5.
-A komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár gyermek- és felnőtt programjai.
4.
Adventi készülődés a kistelepüléseken / Fábián Ildikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. 13. évf. 12. sz. (2023. december), p. 14. - ill.
-Adventi könyvtári programok a kistelepüléseken.
5.
Agora Kerekasztal Fórum 2023-ban is / Márku Mónika. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 13. évf. 12. sz. (2023. december), p. 15.
-A tavalyi évhez hasonlóan ismét összeült decemberben az Agora Kerekasztal Fórum, hogy számot vessen a 2023-as év történéseiről és előrejelítse 2024 legfontosabb kulturális feladatait, programjait. A kerekasztal-beszélgetésen a könyvtár is képviseltette magát.
6.
"Árnyas kávézóvá vált könyvtárunk" / Fábián Ildikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 13. évf. 12. sz. (2023. december), p. 5-6. - ill.
-2023. november 16-án Hidasi Judit író volt a József Attila Könyvtár vendége. Az írónővel Mikolasek Zsófia igazgató asszony beszélgetett.
7.
Áadták a képeslapokat : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 301. sz. (2023. december 28.), p. 4. - ill.
-Óvodás és iskolás gyermekek által készített képeslapokat adtak át a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár gyermekkönyvtárának munkatársai a helyi idősök otthona lakóinak.
8.
"Azon Innen Ezen meg Túl" / Nász János. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 13. évf. 12. sz. (2023. december), p. 10. - ill.
-Az Új forrás című irodalmi folyóirat novemberi lapszám-bemutatójáról.
9.
Bekukucskáltunk a Titkos kalendáriumba / Goldschmidt Éva. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 13. évf. 12. sz. (2023. december), p. 17-18. - ill.
-Fekete István életét, munkásságát, regényeit bemutató, Titkos kalendárium című vándorkiállítás volt látható a tatai Városi Könyvtár szervezésében és a Kuny Domokos Múzeum társszervezésében a Tatai Várban.
10.
Boribon volt a főszereplő : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 282. sz. (2023. december 4.), p. 2.
-Baba-mama foglalkozás a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban.
11.
Díjat kapott a könyvtár : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 295. sz. (2023. december 19.), p. 2.
-Az Év Települési Könyvtára 2023-ban az annavölgyi Erkel Ferenc Kultúrotthon Könyvtára lett.
12.
Egy este Gróf Nádasdy Borbálával / Turiné Kiss Adrienn. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 13. évf. 12. sz. (2023. december), p. 10-11. - ill.
-Gróf Nádasdy Borbála író volt a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár novemberi vendége.
13.
Előadásra várták a diákokat : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 285. sz. (2023. december 7.), p. 4.
-Pályaorientációs előadás toábbtanuló diákoknak a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban.
14.
Fekete Istvánnal barangoltunk / Goldschmidt Éva. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 13. évf. 12. sz. (2023. december), p. 17. - ill.
-A Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtár szervezésében a Móra Kiadó kiállításának népszerű anyaga eljutott Tatára. A novemberben nyílt tárlatnak a Tatai Vár adott otthont és egyúttal a Múzeumok Őszi Fesztiválja keretében a Kuny Domokos Múzeum is kapcsolódott a kezdeményezéshez.
15.
Felhívás. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 280. sz. (2023. december 1.), p. 5.
-A komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár idősök számára készített képeslapokat vár óvodásoktól és kisiskolásoktól.

16.
Fókuszban a kézműves alkotók termékei : idén harmadik alkalommal szervezték meg az adventi vásárt a József Attila Könyvtárban / Sz. N. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 288. sz. (2023. december 11.), p. 3. - ill.
-Dec.9. , Tatabánya: adventi vásár a TMJV József Attila Könyvtárban.
17.
Görgényi István festőművész emléktáblája / ifj. Gyüsz László. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 13. évf. 12. sz. (2023. december), p. 20-21. - ill.
-A Bánhidai Baráti Kör Egyesület és a Puskin Művelődési Ház közös szervezésében avatták fel Görgényi István emléktábláját a művelődési ház előtti parkban.
18.
Hangtálak és ganoterápia : öko-estén hangolódhattak a résztvevők Tatabányán. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. -78. évf. 297. sz. (2023. december 21.), p. 5. - ill.
-A József Attila Könyvtár Öko-esték sorozatának decemberi programján Schubert Zoltán a hangtálakkal, Bojtos Zoltán pedig a ganoterápiával ismertette meg az érdeklődő közönséget.
19.
Így ettek ők - így beszélgettünk mi / Mikolasek Zsófia. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 13. évf. 12. sz. (2023. december), p. 12. - ill.
-2023. november 29-én Nyáry Krisztián író mutatta be Így ettek ők című legújabb könyvét a József Attila Könyvtárban.
20.
ITT-HON vagy ITT-HON-KA? / Monostori Éva. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 13. évf. 12. sz. (2023. december), p. 13. - ill.
-Az ITT-HON Közösségi Alapítvány élményvarrása a József Attila Könyvtárban.
21.
John Katalin a Mesesarokban / Suller Ildikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 13. évf. 12. sz. (2023. december), p. 16. - ill.
-2023. november 24-én John Katalin mesélt a gyermekeknek a József Attila Könyvtár Mesesarok elnevezésű programján.
22.
Képeslapok időseknek : [hír]. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 78. évf. 301. sz. (2023. december 28.), p. 5.
-A komáromi városi könyvtár felhívására óvodás és általános iskolás gyerekek által készített képeslapokat adtak át ünnepélyes keretek között a helyi idősek otthona lakóinak.
23.
Lektűrtől a történelmi regényig / Dományi Zsuzsanna. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 13. évf. 12. sz. (2023. december), p. 6. - ill.
-2023. november 15-én Bauer Barbara népszerű író volt a tatabányai Városi Könyvtár vendége.
24.
Mégis van valami új a Nap alatt? / Nász János. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 13. évf. 12. sz. (2023. december), p. 7-8. - ill.
-Az MCE Felsőgallai AmatőrCsillagász Klub rendezésében Lázár József mérnök, informatikus tartott előadást november 16-án a József Attila Könyvtárban A Naprendszeren kívüli bolygók utáni kutatás módszerei címmel az öko-esték keretében.
25.
Mozgalmas november a Helischer József Városi Könyvtárban / Schmöltz Margit. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 13. évf. 12. sz. (2023. december), p. 6-7. - ill.
-Novemberi gyermek- és felnőttprogramok az esztergomi Helischer József Városi Könyvtárban.
26.
Nyáry Krisztián: Így szerettek Ök, rendhagyó irodalomóra középiskolásoknak / Nagy Edit. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 13. évf. 12. sz. (2023. december), p. 13. - ill.
-2023. november 29-én Nyáry Krisztián író tartott rendhagyó irodalomórát helyi gimnazistáknak a József Attila Könyvtár Népház úti Fiókkönyvtárban.
27.
Olvasólámpa : szellemi táplálék az ünnepekre / Nagy Edit. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 13. évf. 12. sz. (2023. december), p. 5. - ill.
-A József Attila Könyvtár novemberi olvasóklubjának célja az volt, hogy mind ajándékozásra, mind ünnepek alatti olvasgatásra ajánljunk egymásnak értékes irodalmat.
28.
Programok. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 295. sz. (2023. december 19.), p. 5.
-Az UFO Nyitott Rezervátum irodalmi estje a tatabányai József Attila Könyvtárban.
29.
Programok. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 295. sz. (2023. december 19.), p. 5.
-A József Attila Könyvtár decemberi Helyi érték sorozatának vendége Vitéz Veronika life&karrier coach lesz.
30.
Programok. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 289. sz. (2023. december 12.), p. 5.
-A bajnai Községi Könyvtár könyvklubjának következő foglalkozásán J. K. Rowling Átmeneti üresedés című könyve lesz a téma.
31.
Programok. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 285. sz. (2023. december 7.), p. 5.
-Van Valami filmklub a József Attila Könyvtárban, Tatabányán.

32. Programok. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 282. sz. (2023. december 4.), p. 5.
-Filmklub az Annavölgyi Könyvtárban.
33. Programok. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 282. sz. (2023. december 4.), p. 5.
-Turczy István költő, műfordító tartott előadást Csokonai Vitéz Mihály munkásságáról a tatabányai József Attila Könyvtárban.
34. Programok. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 281. sz. (2023. december 2.), p. 5.
-Dr. Hajdu Zsanett biológus, gyógynövénykutató tart előadást a tatabányai József Attila Könyvtárban.
35. Regések és lúdbőr / Márku Mónika. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 13. évf. 12. sz. (2023. december), p. 11-12. - ill.
-A József Attila Könyvtár novemberi rendhagyó Helyi értékének vendége Gazdag Katalin holisztikus szakember volt, aki hangterápiás foglalkozást tartott az érdeklődő közönségnek.
36. Ripa és barátai / Mikolasek Zsófia. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 13. évf. 12. sz. (2023. december), p. 19. - ill.
-A gyerekek számára népszerűsíti a vármegyei értéktárat az a matricáskönyv és társasjáték, amelyet a vármegyei önkormányzat és a szerzők mutattak be a József Attila Könyvtárban.
37. "Semmi sem jobb, semmi sem méltóbb a szabad emberhez, mint a mezőgazdság" / ifj. Gyüszí László. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 13. évf. 12. sz. (2023. december), p. 19-20. - ill.
-A Tatai Gazdakör Egyesület szervezésében mutatták be az egykori tatai képviselő, Bálint Csaba „Semmi sem jobb, semmi sem méltóbb a szabad emberhez, mint a mezőgazdság” című helytörténeti munkáját a polgármesteri hivatalban.
38. Stresszoldó mozgásterápiás torna Sopotnikné Percze Beáta szocio-ésművészetterapeutaival / Nagy Edit. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 13. évf. 12. sz. (2023. december), p. 12. - ill.
-Az Üdítő novemberi találkozóján Sopotnikné Percze Beáta szocio- és művészetterapeuta tartott stresszoldó mozgásterápiás tornát.
39. Szakmai kirándulás az Országgyűlési Könyvtárban / Hatvani István. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 13. évf. 12. sz. (2023. december), p. 22. - ill.
-Az Üdítő novemberi találkozóján Sopotnikné Percze Beáta szocio- és művészetterapeuta tartott stresszoldó mozgásterápiás tornát.
40. Társasjáték és turizmus kéz a kézben / Dollmayer Bea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 13. évf. 12. sz. (2023. december), p. 9. - ill.
-A tatai Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtár Társasjáték klubjáról és foglalkozásairól.
41. Újra gyűjtik az alumínium- és fémdobozokat Pilismaróton / W. P. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. 34. évf. 289. sz. (2023. december 12.), p. 2.
-A Dunatáj Kultúrtáj és Környezetvédelmi Egyesület pilismaróti akciója. Gyűjtőpont a könyvtár udvarán.
42. Unikornison suhantak a gyermekek / Goldschmidt Éva. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 13. évf. 12. sz. (2023. december), p. 16-17. - ill.
-Kiss Judit Ágnes író volt a tatai Városi Könyvtár gyermekkönyvtárának vendége november 8-án.
43. Utolsó szellemi végvárként is küzdenek / Nász János. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 13. évf. 12. sz. (2023. december), p. 8-9. - ill.
-November 14-én a Kortárs irodalmi és művészeti folyóirat lapszámaint és a Kortárs Online újdonságait mutatták be a lap és a portál szerkesztői a József Attila Könyvtárban.
44. Üdvözlőlapokat készítettek : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 280. sz. (2023. december 1.), p. 2.
-Karácsonyvaró gyermek programok az almásfüzitői könyvtárban.
45. Volt, aki kétszáznál is többször nyújtotta karját : átadták az elismeréseket a jubiláló vőradóknak / Sugár Gabi. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 281. sz. (2023. december 2.), p. 2. - ill.
-Többszörös vármegyei vőradókat köszöntöttek a tatabányai József Attila Könyvtárban.